

Siilinjärven hyvinvointikertomus Vuosiraportti 2025

Hyväksytty valtuustossa
xx.xx.2026

Sisällys

1. Tausta.....	3
Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025	3
Vuosiraportin valmistelu	4
2. Katsaus kuntalaisten hyvinvoinnin tilaan	4
Väestö ja elinvoima.....	4
Lasten ja nuorten hyvinvointi	6
3. Asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2025	11
Mahdollisuus mielekkääseen arkeen (päivittämättä).....	11
Hyvinvointia ja osallisuutta tukevat palvelut.....	18
Hyvinvointia tukeva ja kestävä elinympäristö (Päivittämättä)	22
4. Terveyden ja hyvinvoinninedistämisaktiivisuus Siilinjärvellä	26
Terveydenedistämisaktiivisuus TEAviisarin mukaan	26
Laskennallinen HYTE-kerroin	26
Liitteet.....	29
Liite 1. Kouluterveyskysely 2025: 4 ja 5 luokkalaiset tulosvertailu	29
Liite 2. Kouluterveyskysely 2025: 8. ja 9. luokkalaiset tulosvertailu	31
Liite 3. Kouluterveyskysely 2025: lukio tulosvertailu	33
Liite 4. Kouluterveyskysely 2025: ammattioppilaitokset tulosvertailu.....	35
Liite 5. Seuraintindikaattoreiden vertailu: SotkaNet tilastot 2023 ja 2024	36
Liite 6. TEAviisari kokonaistulosten vertailu 2025.....	39
Liite 7. HYTE-kertoimeen perustuva rahoitus 2023–2026, €/asukas	40
Liite 8. Siilinjärven hyte-kerroin: prosessi-indikaattorit.....	41
Liite 9. Siilinjärven Hyte-kertoimen tulosindikaattorit	43

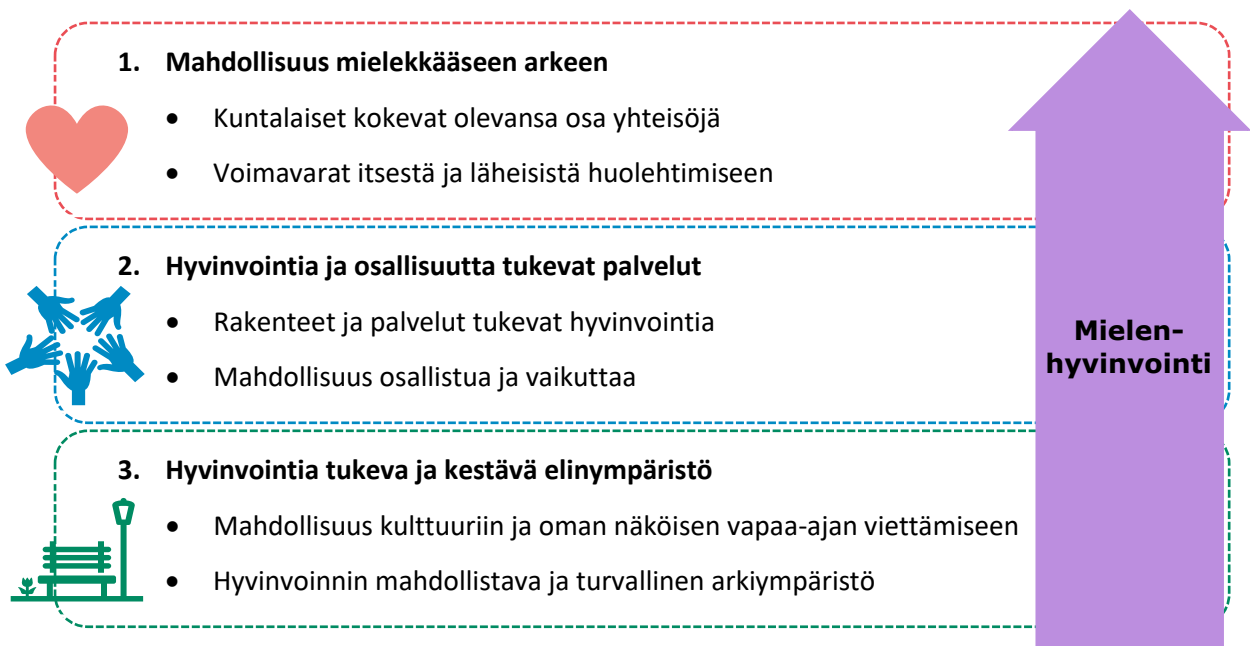
1. Tausta

Kunnan tulee seurata ja edistää suunnitelmallisesti kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta (Kuntalaki 410/2015, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021). Tähän tehtävään liittyen kunnassa laaditaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa, joka sisältää kattavan kuvauksen kuntalaisten hyvinvoinnista sekä valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman. Tämän lisäksi kuntalaisten hyvinvointia ja hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan vuosittain valtuustolle vuosiraportin muodossa. Tällöin myös hyvinvointisuunnitelmaa voidaan tarvittaessa täsmentää.

Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025

Siilinjärven hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025 pohjautuu tunnistettuihin kehittämistarpeisiin. Sen laadintaa ja toteuttamista ohjaavat sekä kansallinen lainsäädäntö ja ohjaus että Pohjois-Savon alueellinen hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelmaa konkretisoivat ja täsmentävät muut kunnan hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät erillisohjelmat, suunnitelmat ja hankkeet. Suunnitelman toteuttamisesta vastaavat kunnan eri palvelualueet yhteistyössä 3. sektorin toimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Hyvinvoinnin edistäminen on pitkäjänteistä työtä, jossa tuloksia voidaan usein havaita vasta vuosien systemaattisen työn jälkeen.

Siilinjärven kunnan hyvinvointisuunnitelmassa 2021–2025 on kolme painopistettä, jotka jakautuvat kuuteen tavoitteeseen (Kuvio 1). Painopisteet ja tavoitteet mukailevat Valtioneuvoston *Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030-toimeenpanosuunnitelmaa* (2021). Suunnitelman tavoitteet koskettavat kaikkia kuntalaisia. Niiden toteuttamiseksi on määritetty toimenpiteitä, joissa huomioidaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät. Suunnitelman läpileikkaavana teemana on mielenhyvinvoinnin edistäminen, Sosiaali- ja terveysministeriön *Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030*-ohjelman mukaisesti. Suunnitelman toimenpiteet pyrkivät edistämään laaja-alaisesti kokonaisvaltaista hyvinvointia ja siten vahvistamaan mielenhyvinvointia suojaavia tekijöitä ja ehkäisemään sitä uhkaavia riskejä.

Kuvio 1. Siilinjärven hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet 2021–2025

Vuosiraportin valmistelu

Vuosikertomus 2025 on yhteenveto kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta hyvinvointisuunnitelmassa 2021–2025 määritettyjen painopisteiden ja indikaattoreiden mukaisesti. Indikaattoritietoja tarkastellaan saatavilla olevien tilastotietojen mukaisesti viimeisiltä kahdelta vuodelta suukupolittain sekä suhteessa Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen, koko maahan sekä vertailukuntiin (Hollola, Kaarina, Kangasala, Kontiolahti, Kempele, Iisalmi). Lisäksi kertomuksessa kuvataan hyvinvointisuunnitelmaan asetettujen toimenpiteiden toteutumista, terveyden edistämisen aktiivisuutta ja hyte-kerrointa. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteisiin on listattu myös niitä, joita ei ole alun perin suunnitelmaan sisällytetty, mutta joita on tehty tavoitteen saavuttamiseksi. Vuosiraportti 2025 on valmisteltu kunnan monialaisessa Hyte-ryhmässä hyvinvointikoordinaattorin johdolla. Valmistelussa on tehty tarpeen mukaan yhteistyötä eri asiantuntijoiden ja yhdistysten kanssa.

2. Katsaus kuntalaisten hyvinvoinnin tilaan

Väestö ja elinvoima

Siilinjärveläisen väestön perustietoja on koottu taulukkoon 1. Siilinjärvellä asuvien määrä on 21 348 (31.12.2025). Väkiluku kasvoi 73 henkilöllä vuoteen 2024 verrattuna. Väestönkasvu selittyy kuntien välisellä muutolla sekä maahanmuutolla. Syntyneitä oli 44 vähemmän kuin kuolleita. Vuonna 2024 lasketun väestöennusteen mukaan siilinjärveläisten määrä tulee laskemaan vuoteen 2030 mennessä (ennuste 20 136). Kunnan väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2025 70,6 (2024:69,9) (koko maa 63,2). Huoltosuhde kuvastaa alle 15-vuotiaiden ja 65-vuotta täytäneiden suhteellista määrää verrattuna työikäiseen väestöön (15–64-vuotiaat). Siilinjärvellä huoltosuhteen odotetaan kasvavan väestön ikääntyessä. Taloudellinen huoltosuhde on 133,0 ja

se kertoo kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Taloudellinen huoltosuhte on Siilinjärvellä koko maan keskitasoa, mutta kasvussa. Tähän vaikuttaa lasten ja ikääntyneiden määrän lisäksi myös työttömien määrän kasvu.

Siilinjärveläisistä perheistä 40,1 % oli lapsiperheitä (2023:41,1). Lapsiperheiden osuus laskee Siilinjärvellä jyrkemmin kuin koko maassa keskimäärin. Kunnan yleinen pienituloisuusaste (2024:8,8; 2023:8,8) sekä lasten pienituloisuusaste (2024:8,9; 2023:8,7) ovat kasvaneet vuoden 2022 jälkeen, mutta lapsiperheiden pienituloisuus on lisääntynyt yleistä pienituloisuutta enemmän. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavia lapsiperheitä on Siilinjärvellä vähän verrattuna maan keskitasoon ja Pohjois-Savon keskitasoon (Siilinjärvi 1,1; Pohjois-Savo 2,1; koko maa 2,6).

Koulutustasomittaimen mukaan siilinjärveläisten koulutustaso on koko maan keskiaroa korkeampi (2024:409,6; koko maa:399,5). Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden nuorten osuus on naisilla kasvanut (2021:6,9 %; 2022:7,7 %) ja miehillä laskenut (2021:7,2 %; 2022:5,9 %). Kokonaisuutena koulupudokkaiden osuus on hieman laskenut (2021:7,1 %; 2022:6,6 %). Tilanne vaatii seuraamista ja puuttumista juurisyihin esimerkiksi tyttöjen mielen-terveyden haasteisiin. Nuorisotyöttömien (18–24 v.) (2021:12,3 %; 2022:12,4 %) osuus on pysynyt samana. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18–24-vuotiaiden osuus (2021:3 %; 2022:3,3 %) on hieman kasvanut.

Työllisiä väestöstä oli vuonna 2024 42,9 % (2023:42,8 %). Vuoden 2025 tietoa ei ollut rapostin kirjoittamisen hetkellä saatavissa. Työttömyysprosentti oli joulukuussa 2025 13,9 % (2024:9,9 %). Haastavin tilanne on nuorilla. Nuorisotyöttömyysaste on 16,8 %. Heikko työllisyystilanne näkyy myös kesätöiden ja harjoittelujen osalta niin, että nuorten on vaikea työllistyä kesätöihin ja löytää harjoittelupaikkoja.

Taulukko 1. Väestön perustietoja Siilinjärvellä verrattuna Pohjois-Savon ja koko maan lukuihin, viimeisin päivitetty tilastotieto.

	Siilinjärvi	Pohjois-Savo	Koko maa
Väestörakenne			
Väestö 31.12.	21348	248512	5652881
Väestöennuste 2030	20136	239850	5598821
Syntyvyys (Yleinen hedelmällisyysluku)	36,7	35,6	37,0
0–17-vuotiaat, % väestöstä	21,8	16,6	17,8
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	11,4	13,5	11,9
Väestöennuste 2030, 75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	14,9	16,5	14,1
Ulkomaalaistaustaiset / 1000 asukasta	25,8	58,1	116,9
Taloudellinen huoltosuhde	133,0	148,2	132,6
Koulutustasomittain	409,6	379,1	398,9
Väestön sosioekonominen asema			
Työttömät, % työvoimasta	10,4	13,8	13,0
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta	2,4	3,6	3,6
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista	3,4	4,7	4,5
Nuorisotyöttömät, % 18–24-vuotiaista	16,8	14,8	13,2
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä	20,5	23,7	24,0
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	1,1	2,1	2,6
Väestön sairastavuus			
Sairastavuusindeksi, ikävakioimaton	108,2	123,1	100
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioimaton	116,3	141	100
Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0–80 vuotta / 100 000 asukasta	4945	6307	5745

Lähde: Sotkanet

Lasten ja nuorten hyvinvointi

Väestöosuus: Ennusteen (2030) mukaan lapset ja nuoret muodostavat noin 25 % väestöstä Siilinjärvellä (0–6 v: 6 %, 7–15 v: 10,7 %, 16–24 v: 8,2 %).

Valtaosa alakouluikäisistä lapsista on tyytyväisiä omaan elämäänsä (85 %). Pojat ovat tyytyväisempiä kuin tytöt (pojat 90 %; tytöt 79 %). Alakouluikäiset kokevat terveydentilansa hyväksi (93 %). Suurimmalla osalla alakouluikäisistä lapsista on jokin harrastus (91 %) ja harrastamisen Suomen mallin kerhoja tarjotaan lähes jokaisella peruskoululla. Tyttöjen pahoinvointi on lisääntynyt ja vähintään lievää ahdistusoireilua on kokenut lähes 2/5 tytöistä (2025: 39 %; 2023: 34 %).

Niiden lasten osuus, joilla fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveystä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla, on lisääntynyt molemmilla sukupuolilla ja etenkin 5. luokan pojilla. Mittaushistorian aikana 5. luokan oppilaita, joilla on heikko fyysinen toimintakyky, on Siilinjärvellä ollut vain kerran aiemmin enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

Pääsääntöisesti siilinjärveläisten lasten ja nuorten tulokset ovat kuitenkin samalla tasolla kuin maan keskiarvo tai parempia kuin maan keskiarvo. Niiden lasten ja nuorten osuus, joilla on heikko fyysinen toimintakyky, on kuitenkin kasvanut. Tämä kertoo ääripäiden vahvistumisesta ja keskitasolla suoriutuvien joukon pienenemisestä (Liite 5).

Nuoret

Alakoululaisista tyytyväisiä omaan elämäänsä on 85 %, kun vastaava luku yläkoululaisilla on 65 %. Pojat ovat tyytyväisempi kuin tytöt, vaikka tyytyväisten poikien osuus on hieman laskenut (tytöt 59 %, pojat 73 %). Tytöt tuntevat itsensä useammin yksinäiseksi kuin pojat (tytöt 19 %, pojat 8 %) ja tytöillä on poikia useammin kohtalaista tai vaikeaa ahdistusta (tytöt 33 %; pojat 10 %). Vain puolet yläkoululaisista syö koululounasta päivittäin.

Valtaosa nuorista harrastaa jotain viikoittain, ja vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus on noin kolmannes. Yläkouluikäisten fyysinen toimintakyky Move!-testin mukaan on pysynyt ennallaan sekä tytöillä että pojilla. Kolmannes ikäluokasta omaa heikon fyysisen toimintakyvyn.

Yläkoululaisissa raittiiden nuorten määrä on lisääntynyt (2025: 71 %; 2023: 68,3 %). Edelliseen kyselyyn verrattuna raittiiden tyttöjen määrä on lisääntynyt, mutta poikien ei. Lukiolaisista 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoista raittiiden määrä on edelleen vähentynyt (2025: 45; 2023: 46,7 %). Lukioikäisistä pojat ovat tyttöjä useammin raittiita (pojat 50 %, tytöt 41 %). Lukiolaisista kolmannes kokee usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä. Tytöistä näin kokee puolet. Ammattioppilaitoksissa opiskelevista 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoista raittiita on alle kolmannes. Ammattioppilaitoksissa opiskelevista 31 % käyttää nikotiiniuotteita päivittäin. Tässä ryhmässä etenkin tytöillä nikotiiniuotteiden käyttö on lisääntynyt (2025: 38 %; 2023: 28 %). Päivittäin nikotiiniuotteita lukiolaisista käyttää 5 %.

Ammattioppilaitoksissa opiskelevilla nuorilla hyvinvoinnin eriytyminen on selkeämpää kuin lukiossa opiskelevilla nuorilla. Tytöillä tulevaisuudenusko, elintavat, elämän tyytyväisyys, mielen terveys ja kokemus omasta hyvinvoinnista ovat heikommalla tasolla kuin pojilla. Lukiossa opiskelevilla suurin ero tyttöjen ja poikien välillä on koululounaan syönnissä (pojat 89 %; tytöt 59 %). Hyvinvoinnin eriytyminen ammattioppilaitoksissa ja lukiossa opiskelevien nuorten välillä on suurta.

Positiivinen muutos:

- alakouluikäisistä terveydentilansa heikoksi kokevien lasten määrä on vähentynyt
- alakouluikäisistä oppilaiden määrä, jotka eivät ole kokeneet koulukiusaamista on lisääntynyt
- alakouluikäiset pojat syövät aamupalaa aiempaa useammin
- yläkouluikäisistä yksinäiseksi itsensä kokevien nuorten määrä on vähentynyt
- raittiiden yläkoululaisten määrä on lisääntynyt
- yläkouluikäiset tytöt ovat aiempaa tyytyväisempiä elämäänsä ja harvempi kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- yläkouluikäisistä oppilaiden määrä, jotka eivät ole kokeneet koulukiusaamista on lisääntynyt
- lukioikäisten ahdistuneisuus on vähentynyt
- lukiossa koulun ryhmähenki on parantunut
- lukiolaisten humalahakuinen alkoholinkäyttö vähentynyt
- lukiolaisten keskusteluyhteys koulun henkilöstöön on parantunut

Huolenaiheita:

- alakouluikäiset liikkuvat aiempaa vähemmän
- alakouluikäisistä yksinäisten määrä on lisääntynyt ja aiempaa useampaa kiusataan vähintään kerran viikossa
- alakoulussa osallisuuden kokemus koulussa on vähentynyt ja keskusteluyhteys koulun henkilöstön kanssa heikentynyt
- yläkouluikäisistä aiempaa useampi on koulukiusattuna vähintään kerran viikossa
- yläkoulussa luokan ilmapiiri on heikentynyt
- yläkouluikäisistä koululounasta päivittäin syövien määrä on vähentynyt
- lukioikäiset pojat kokevat aiempaa enemmän, että pitäisi viettää aikaa muuten kuin netissä
- ammattioppilaitoksissa opiskelevien nuorten hyvinvointi eriytyy voimakkaasti suhteessa lukiossa opiskeleviin sekä sukupuolten välillä
- ammattioppilaitoksissa opiskelevien tyttöjen nikotiinituotteiden käyttö on voimakkaasti yleistynyt

Työikäisten ja ikääntyneiden hyvinvointi

Työikäisten ja ikääntyneiden hyvinvoinnin tilan seuraamista haastavat puutteelliset valtakunnalliset tilastot. Tilastoja on saatavilla hyvinvointialuekohtaisesti tai koko maata kattavasti, mutta kuntakohtaisia säännöllisesti päivittyviä tilastoja on vähän verrattuna lapsiin ja nuoriin. Suuret linjat työikäisten hyvinvoinnissa ovat kuitenkin pysyneet samana kuin edeltävinä vuosina. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä mielenterveysperusteiset sairaudet ovat yleisimmät sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden syyt. Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairauspäivärahaa saavien 25–64 v. määrä on pysynyt ennallaan mutta niiden naisten määrä, jotka saavat mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairauspäivärahaa on noussut (2025:67,1; 2024:62,2). Vastaavat luvut samanikäisillä miehillä ovat 2025:20,4; 2024:24,0.

Miesten koulutuksen ulkopuolelle jäävien osuus on laskenut (2024:6,0; 2023:7,0) mutta naisten kasvanut (2024:6,7; 2023:6,4). Tyypillisimmät syyt koulutuksen keskeytykselle ovat mielenterveyteen ja arjen hallintaan liittyvät syyt. Työttömyys on Siilinjärvellä kasvussa kuten koko maassa, mutta on silti koko maan tasoa matalampaa (Siilinjärvi 10,4; koko maa 13,0). Poikkeuksen tässä tekee nuorisotyöttömyys, joka on Siilinjärvellä selvästi muuta maata korkeammalla tasolla (Siilinjärvi 16,8; koko maa 13,2). Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien 25–64-vuotiaiden osuus on Pohjois-Savon keskiarvoa ja koko maan keskiarvoa pienempi (2024: 1,2 %).

Avioerojen määrä 25–64-vuotiailla on koko Suomen ja Pohjois-Savon keskiarvoa korkeampi (2024:20,3 / 1 000 vastaavan ikäistä naimisissa olevaa). Yhden vanhemman perheitä sen sijaan Siilinjärvellä on vähemmän kuin koko maassa keskimäärin (Siilinjärvi:20,5, koko maa:24,3).

Hieman yli puolet 75 vuotta täyttäneistä asuu yksin (51,5 %). Säännöllisen kotihoidon asiakkaana 75 vuotta täyttäneistä on 15,3 %, mikä on Pohjois-Savon keskitasoa mutta huomattavasti enemmän kuin Siilinjärven vertailukunnissa. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65-vuotta täyttäneillä ovat kokonaisuudessaan vähentyneet (2024:257, 2023:296) mutta naisten kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot ovat lisääntyneet (2024:325, 2023:279). Suurin osa ikääntyneiden kaatumisista ja putoamisista tapahtuu kotona. Pohjois-Savossa onkin

aloittanut Turvallisesti kotona -hanke, jonka tavoitteena on vahvistaa ikääntyneiden kotona asu-
misen turvallisuutta ja toimintakykyä.

Katsaus siilinjärveläisten hyvinvointiin

71

Huoltosuhte

(2024:70) →

8,8 %

Pienituloisuusaste

(2023:8,8) →

6,3 %

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24 v. osuus

(2023: 6,7) ↓

28,8 %

Pitkäaikaistyöttömät

(2023: 31,2 %) ↓

71 %

Raittiiden osuus 8.–9. lk:n oppilaista

(2023: 68 %) ↑

257

65 v. täyttäneiden kaatumiset

(2023: 296) ↓

43,8

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat

(2024: 43,2) →

16,8 %

Nuorisotyöttömyys

(2023: 12,8) ↑

107,6

Sairastavuusindeksi

(2022: 108,3) →

SIILINJÄRVI
SYDÄN SEN SANOO

37,3 %

5. lk. lasten fyysinen toimintakyky kuluttavalla tai haittaavalla tasolla

(2024: 27,2) ↑

35,8 %

8. lk. lasten fyysinen toimintakyky kuluttavalla tai haittaavalla tasolla

(2024: 29,5 %) ↑

3. Asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2025

Mahdollisuus mielekkääseen arkeen

Tavoite 1. Kuntalaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä

Wörtti hankkeessa tuetaan nuoria erityisesti nivelvaiheissa

Tapaamon tila on vilkkaassa käytössä oleva kuntalaisten kohtaamispaikkana

Järjestöjen uutiskirjeen avausuhde 63,7 % kertoo lukijoita kiinnostavasta sisällöstä

Koulun nuorisotyöntekijä aloittanut hankerahoituksella

Tavoite 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen

81

Varhaiskasvatuksen perheohjaajien asiakkuudet vuodessa

**yli
12000**

Kohtaamista Perheentalolla

110

Sairastavuusindeksi (kokomaan ka. 100)

Tehokuntosali- ja matalan kynnyksen ryhmät kaatumisten ehkäisyssä

Ammattioppilaitosten 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoista nikotiiniuotteita käyttävien osuus 31 %

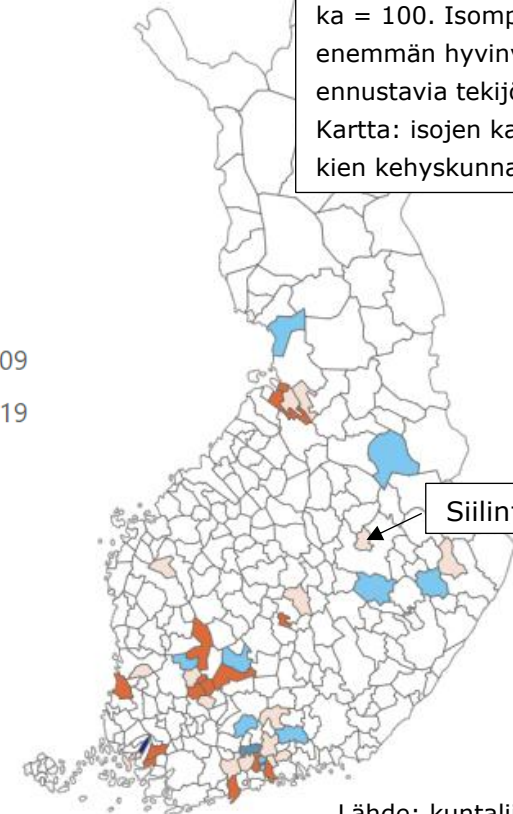

Ahdistuneiden osuus lukion 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoista vähentynyt 20 %
→ 14 %

Hyvinvointi-indikaattori 2025

Hyvinvointi-indikaattorin ka = 100. Isompi luku = enemmän hyvinvointia ennustavia tekijöitä.
Kartta: isojen kaupunkien kehyskunnat

- 3. 90-99
- 4. 100-109
- 5. 110-119
- 6. > 119

Siilinjärvi, 102

Lähde: kuntaliitto.fi

Taulukko 2. Tavoitteen 1. *Kuntalaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä* -toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Yksinäisyyden ehkäiseminen: yksinäisyyden tunnistamisen ja puheeksi ottamisen vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Yksinäisyyden tunnistaminen ja ehkäisy ovat osa opiskeluhuoltoa sekä nuorisotyötä. Myös etsivä nuorisotyö, nuorten ohjaus ja neuvonta sekä avoin pienryhmätoiminta toimivat osaltaan yksinäisyyden tunnistamisessa ja ehkäisyssä. Koulujen tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetus tukee yksinäisyyden ehkäisyä. Vuoden 2025 aikana kouluissa on ollut mm. seuraavia toimintatapoja: hyvän mielen ilta-päivä yhteisen toiminnan parissa, kaveri- ja vuorovaikutustunnit, kaverivälitunnit, ryhmäytymissuunnitelma, ryhmäytymisiltapäivä, opiskeluhuollon pitämä Hyvä minä! -ryhmä. Koulunuorisotyön- ja Wörtti-hankkeet.
Viestinnän vahvistaminen: yksinäisyyden tunnistaminen ja ehkäiseminen	<ul style="list-style-type: none"> • -
Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen (mm. <i>Ospa</i> -hankkeen kautta)	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestö- ja toimijafoorumi kokoontui 4 kertaa vierailien eri toimijoiden tiloissa (Manttu, Leppäkaarre, Kunnonpaikka). Kirjaston alakerrassa sijaitsevan Tapaamon tiloja käytettiin ahkerasti • Järjestöille suunnattu uutiskirje ilmestyi viisi kertaa • Harrastuskalenterin käyttöönotto ja tapahtumakalenterin kehitys • Siilinjärvi 100-juhlavuoden erillisavustus tuotti lisätapahtumia ja yhteisöllisiä tilaisuuksia eri puolilla kuntaa ympäri vuoden. Avustuksen ulkopuolella myös useat aktiiviset järjestöt tuottivat lisäohjelmaa ja toimintapäiviä juhlavuoden kunniaksi.
Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja kohtaamisen tukeminen yhteistyössä järjestöjen kanssa mm. <i>Tapaamo</i> -hankkeen sekä <i>Kulttuuriyhdyshenkilö</i> toiminnan kautta	<ul style="list-style-type: none"> • Tapaamo-tila toimi yhtenä kuntalaisten olohuoneena ja sen omatoiminen käyttö lisääntyi huomattavasti. Tilaisuuksia ja eri toimijoiden varauksia oli keskimäärin 12–13/vk. • Perheentalo siirtyi uusiin tiloihin Toritiellä ja sai entistä paremmat tilat avoimen lapsiperhetoiminnan järjestämiseksi. • Yhteisöllisyys ja osallisuus näkyi useissa juhlavuoden aikana järjestetyissä tapahtumissa, luennoissa ja näyttelyissä. Monet toimijat tekivät kunnan kanssa lisääntyntä yhteistyötä juhlavuositeemalla. Kunnan eri yksiköt myös tuottivat yhteisöllisiä tapahtumia osana juhlavuotta.
Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen: lapset, nuoret, vanhemmat, ammattilaiset (esim. <i>Pro koulu</i> , <i>Hyvän mielen taitomerkki</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluissa on ollut käytössä Hyvän mielen taitomerkki ja muita tunne- ja vuorovaikutus oppimateriaaleja (esim. Yhteispeli, Ympyriäiset ja Vahvuus-Varis materiaali). Turvataitopun hyödyntäminen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Koulu yhteisön aikuisten koulutus ja harjoitteet tunne- ja vuorovaikutustaidoista. Lions Quest –koulutuksen hyödyntäminen. • Useissa kouluissa lukuvuoden tai periodien teemat ovat liittyneet tunne- ja vuorovaikutustaitoihin (esim. Me Yhdessä!, Kohtaava ja kunnioittava vuorovaikutus) • Ehkäisevän päihdetyön Hyvän elämän eväät-oppitunteja pidettiin 4.lk ja 6.lk oppilaille. • Ehkäisevän päihdetyön Totta vai Tarua- oppitunteja pidettiin 8.lk oppilaille
<p>Lasten ja nuorten koulu yhteisöön sitoutumisen vahvistaminen (esim. Sitouttava koulu yhteisö ja koulunuorisotyön kehittämishankkeet, opiskelu-huolto)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koulu yhteisöön sitoutumista edistetty hankkeessa luotujen mallien pohjalta. Esimerkiksi kouluterveyskyselyssä esiin nousseita yhteisöön kuulumisen haasteita työstetty toimenpiteiksi yhdessä oppilaiden kanssa. Erilaisia toimintamalleja: kummi-toiminta, sankari-toiminta, oppilaskunta, VerSo-toiminta, erilaiset projektit (esim. Siili100v, Hyvän mielen juoksu, Unisef-kävely) • Lukiossa opiskelijaedustus mm. henkilöstöpalavereissa ja opiskeluhuollossa.
<p>Vertais- ja ryhmämuotoisen toiminnan vahvistaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorisotoimessa järjestettiin avoimia tapahtumia ja pienryhmätoimintoja. Toimintaa suunnattiin eri ikäryhmille. • Etsivä nuorisotyön Iltasumppi –toiminta vakiinnutti keskiviikkoillat ja kasvatti kävijäkuntaansa. • Etsivässä nuorisotyössä Pohjois-Savon etsivien aluekoordinaation järjestämisestä vastasi ensimmäistä kertaa Siilinjärvi 0.4 HTV työsuudella. • Ahmon koulunuorisotyöhanke aloitti toimintansa elokuussa ja osallisti nuoria uuden nuorisotyötilan kalustamiseen ja käyttöönottoon. • Viiskytviis -hanke järjesti viikoittain toimintaa 55–64-vuotiaille työttömille ja työttömyysuhan alla oleville siilinjärveläisille. Osallistumisikärajaa laskettiin 30-vuoteen vuoden 2025 keväällä.
<p>Sosiaalisesti turvallisen elinympäristön vahvistaminen, mm. koulukiusaamisen ehkäisy ja jälkihoidon edelleen vahvistaminen, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikilla kouluilla noudatetaan yhtenäistä mallia kiusaamiseen puuttumisessa. Kiusaamisen ehkäisy on säännönmukainen osa yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä. • Kaikilla kouluilla ja varhaiskasvatuksessa sekä esiopetuksessa tehty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. • Turvallisuus teemaa työstetty yhdessä oppilaiden kanssa. • Ankkurin yhteyshenkilö nimetty • Miten ja milloin yhteys poliisiin -opas kouluilla käytössä
<p>Muut tavoitetta edistäneet toimenpiteet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunta osallistui Joulupostia ikäihmisille kampanjaan yhdessä Perheentalon, Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja MLL Siilinjärven paikallisyhdistyksen kanssa

Taulukko 3. Tavoitteen 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen: **toimintakyky ja voimavarat** -toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Eryistä tukea tarvitsevien tunnistaminen, kuuleminen, kohtaaminen ja tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppimisen tuki uudistettu 1.8.2025 alkaen esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa.
Vaikeasti työllistyvien nuorten arjen ja toimintakyvyn tukeminen kuntoutuksen ja työllistymisen edistämiseksi <i>Siilin nuoret</i> -hankkeen kautta	<ul style="list-style-type: none"> • Wörtti - Polkuja yhdenvertaiseen osallisuuteen –ESR hanke jatkoi toimintaansa 16–29-vuotiaiden parissa. Nuorisotyön menetelmin yhteisöllisyyttä sekä nuorten osallisuutta tuettiin yhdessä hyvinvointialueen ja II-asteen oppilaitosten kanssa Toivalan Sakkylällä ja Siilinjärven lukiolla. Wörtti -hanke jatkoi osaltaan Siilin nuoret –hankkeen aikana saatujen toimintatietojen hyödyntämistä, mm. opintoihin kiinnittymisen tukemista.
<i>Nuoret pystyy</i> -hankkeen hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja juurruttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Wörtti - Polkuja yhdenvertaiseen osallisuuteen -hanke on jatkanut <i>Nuoret pystyy</i> -hankkeen hyvien käytäntöjen juurruttamista • Työllisyyspalveluissa on otettu käyttöön nuorten neuvonta
Ikääntyneiden voima- ja tasapainoharjoittelun tukeminen toimintakyvyn tukemiseksi ja kaatumisten ehkäisemiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Tehokuntosalitoimintaa ja kuntosaliryhmiä on järjestetty ikääntyneille • Ikääntyneille on järjestetty matalan kynnyksen ryhmätoiminta sekä uimahallikuljetuksia • Ikääntyneiden hyvinvointi-iltapäivä
Lasten ja nuorten ruokakasvatuksen vahvistaminen kouluissa ja kotona (mm. <i>Makuaakkoset, Kouluruokadiplomi</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluilla kouluruokadiplomit, jotka uudistetaan säännöllisesti. • Varhaiskasvatuksessa Makuaakkoset-diplomit uusitaan säännöllisesti • Hävikkiruokaa vähennetty mm. Lautaspoliisi-toimintamallilla. • Varhaiskasvatuksen ruokakasvatusryhmä kokoontuu säännöllisesti • Henkilöstölle ollut ruokakasvatuksen koulutuksia • PSHVA:n ohjeen pohjalta tehty turvaruokaohjeen käyttöönotto ja opastus kouluille ja varhaiskasvatukseen • Oma asiakastytyväisyyskysely varhaiskasvatukselle • Perheohjaajan vetämät ruokakasvatusteemaiset pienryhmät päiväkodeilla
Muut tavoitetta edistäneet toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Tatu ry:n Vauhti-hankkeen Erytisen Hyvät Iltamat- kokoontumisia järjestetty nuorisotalo Semppiksellä 18–29-vuotiaille nuorille aikuisille joka toinen kuukausi yhteistyössä nuorisotoimen kanssa • Kunta oli mukana Turvalliset treenimatkat hankkeessa, jossa kehitettiin toimintamallia kannustamaan kulkemaan harrastusmatkoja jalan tai pyörällä • Vanhustenviikon monipuolinen hyvinvointia edistävä ohjelma (kulttuurista, digiturvallisuudesta luento, liikuntapäivä, yhteisöllinen ruokailu) •

Taulukko 4. Tavoitteen 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen: **perheet ja vanhemmuus** -toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Vanhemmuuden ja perheiden tukeminen (mm. monialaiset vanhempainillat ja kuntakohtainen vanhempainoimintamalli)	<ul style="list-style-type: none"> • Osalla kouluista on järjestetty monialaisia vanhempainiltoja, lisäksi huoltajille on tiedotettu Wilman kautta HVA:n ja muiden toimijoiden järjestämistä verkkovälitteisistä monialaisista vanhempainilloista. • Osassa kouluja järjestetty kodin ja koulun päiviä • Vuosittaisen opiskeluhuollon iltapäivän teemana kasvun ja oppimisen rauha. Teemassa keskeistä vanhemmuuden perustaitojen tukeminen. • Vanhempainryhmä mukana koulun opiskeluhoitotyössä. • Koulun ja vanhempainyhdistysten välinen yhteistyö. • Varhaiskasvatuksen perheohjaajilla vuoden aikana noin 80 perhettä asiakkaina, hyviä tuloksia saatu • Yhdessä - aika toimintamalli käytössä • Varhaiskasvatuksessa järjestetty verkkovanhempainiltoja neljä vuoden 2025 aikana
<i>Lapset puheeksi</i> -menetelmän käytön vahvistaminen ja vakiinnuttaminen ⁱⁱ	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen perheohjaajat käyttävät lapset puheeksi- menetelmää
Lapsiperheiden osallisuuden, yhteisöllisyyden ja vertaistuen vahvistaminen (mm. perheentalo-toiminta)	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen perheohjaajat järjestäneet perheille tapahtumia etenkin loma-aikoina. Paljon ollut osallistujia. • Varhaiskasvatuksen toiminnalliset perheillat yksiköissä/korvaavat usein vanhempainiltoja
Vahvistetaan lähisuhdeväkivallan uhan varhaista tunnistamista, puheeksiottamista ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyä (<i>Lähisuhdeväkivallan puheeksiotto ja kartoitus</i> , THL; MARAK-toiminta)	<ul style="list-style-type: none"> • Ahmon koulu toimi pilottina Väkivallattomuuden tukijat- hankkeessa (ETKL), jossa on kehitetty malleja seurusteluväkivallan ehkäisemiseen, tunnistamiseen, puheeksi ottamiseen ja väkivallan käytön katkaisemiseen. Hankkeessa kehitettiin Seurustelun Turva10-väline käytettäväksi yksilötyössä 13–19-vuotiaiden nuorten kanssa. • Ankkuriyhteyshenkilö nimetty, nuorisotyöntekijä aloitti elokuussa –25 Poliisin Ankkuri tiimissä 20 % osa-aikatyöntekijänä.
MUUT TAVOITETTA EDISTÄNEET TOIMENPITEET	<ul style="list-style-type: none"> •

Taulukko 5. Tavoitteen 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen: **mielenterveys** -toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Mielen hyvinvoinnin haasteiden varhainen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen tarvittaessa koko perhe ja läheiset huomioon ottaen	<ul style="list-style-type: none"> • Koulussa poissaolot indikoivat varhaisessa vaiheessa mielen hyvinvoinnin haasteista. Kouluissa kiinnitetty erityistä huomiota poissaoloseurantaan ja sen pohjalta asian puheeksi ottamiseen. • Opetuspalveluissa Mieli ry:n järjestämää koulutusta henkilöstölle.
Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen: mielenterveyden ensiapu -koulutukset	<ul style="list-style-type: none"> • Päihdetoimintamalli nuorisotalo Semppikselle • Opettajille, seurakunnan ja nuorisotyön työntekijöille on järjestetty koulutusta päihteiden käytön tunnistamisesta ja perusopetuksen päihdeohjelman toteuttamisesta. •
Hyvän mielen kunta -tarkistuslistan käyttöönotto ja toiminnan kehittäminen sen mukaisesti (<i>Hyvän mielen kunta</i> -hanke)	-

Taulukko 6. Tavoitteen 2. Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen: **päihteet** -toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Mielen hyvinvoinnin haasteiden ja päihteiden käytön varhainen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen (ml. haitallinen pelaaminen ja ryhmäilmiöt)	<ul style="list-style-type: none"> • Päihteiden käytön varhainen tunnistaminen on osa kunnan sisäistä ja ulkoista toimintaa (mm. kunta työnantajana, työllisyyspalvelut, nuorisotyö, oppilaitokset). Koulutuksia on järjestetty opettajille, seurakunnan ja nuorisotyön työntekijöille ajankohtaisista ilmiöistä. • Ankkuri-yhteyshenkilö nimetty ja aloittanut toiminnan 1.8.2025
PAKKA-toimintamallin toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Päihdetilannekysely 2025 toteutettu • FestariPakkaa jalkautettu KumpuRockissa ja ManttuFestissä
Ehkäisevän päihdetyösuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluilla ehkäisevää päihdetyötä tehty perusopetuksen EPT suunnitelman mukaan • Hyvän elämän eväät -oppitunnit alakoululaisille. • Yläkoulujen 8.luokkalaisille Totta vai Tarua-päihdekasvatustunnit • Sekä Vuorelan nuorisotalolla että nuorisotalo Semppiksellä ajanmukaiset ja talokohdaiset päihdetoimintamallit käytössä • Ankkuri yhteistyö aloitettu (ennalta estävää toimintaa)

Hyvinvointia ja osallisuutta tukevat palvelut

Hyvinvointijaos teki ensimmäisestä toimintakaudestaan itsearvioinnin.

Siilinjärven 100-vuotis juhluvuonna oli runsaasti tapahtumia ja toimintaa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto järjesti laajassa yhteistyössä vanhustenviikon ohjelman. Osallistujia oli 800.

Järjestöjen uutiskirje julkaistiin 5 kertaa vuoden aikana.

Nuorisovaltuusto järjesti Mitä sinulle kuuluu? -kyselyn lapsille ja nuorille.

SIILINJÄRVEN TOINEN OSALLISTUVAN BUDJETOINNIN TOTEUTUS

LAPSILLA OMA OSALLISTUVA BUDJETOINTI

SIILINJÄRVI-SOVELLUKSEN LATAUKSIA YLI 7700

8 KUNTALAISKYSELYÄ, 1 KESKUSTELU OSALLISUUSALUSTALLA JA 6 TYÖPAJAA KUNTALAISTEN KUULEMISEEN

51,3 %

ÄÄNESTYSAKTIIVISUUS KUNTAVAALEISSA

7694
(+510)

3164
(+843)

SIILINJÄRVI
-sovellus

7700
(2024: 6000)

Taulukko 7. Tavoitteen 3. *Rakenteet ja palvelut tukevat hyvinvointia* -toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus-suunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Suunnitelman toteuttaminen
Hyte-toiminnan organisoinnin ja eri toimijoiden roolin ja tehtävien täsmentäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	<ul style="list-style-type: none"> • Kunta osallistunut hva:n ja kuntien välisen Perhekeskusverkoston toiminnan käynnistämiseen ottamalla puheenjohtajistosta paikan ensimmäiseksi toimikaudeksi • Osallistuttu aktiivisesti teemoitettuihin yhteistyöryhmiin
Yhdyspintojen ja yhteistyön paikkojen tunnistaminen ja yhteistyöstä sekä tehtävistä sopiminen (ml. palvelupolut) kunnan ja hyvinvointialueen toimijoiden sekä 3. sektorin kanssa	<ul style="list-style-type: none"> • Yhdyspintoja kartoitettu laajasti hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä. Yhdyspintakuvaukset löytyvät verkosta https://hyte.pshyvinvointialue.fi/rakenteet
Ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA:n) vahvistaminen ja toteutuksen seuranta	<ul style="list-style-type: none"> • EVA:n uudistaminen nostettu hyvinvointisuunnitelmaan 2025–2029
Matalankynnyksen ja jalkautuvan toiminnan tarpeen kartoittaminen ja toteuttaminen <i>Siilin nuoret</i> -hankkeen kautta	<ul style="list-style-type: none"> • Matalan kynnyksen kohtaavaa nuorisotyötä tehdään keskitetysti kahdella yläkoululla sekä lukiolla ja Sakkyn Toivalan kampuksella kerran viikossa. Nuoria kohdattu myös muutamilla kesäfestareilla ja tapahtumailloissa sekä jalkauduttu esim. kirjastolle. • Tuva ja pienluokkien kanssa tehtävää yhteistyötä toteutettu resurssien mukaan.
Monitoimijaisen kohtaamispaikkatoiminnan vahvistaminen (ml. kunta, 3. sektori, seurakunnat, hyvinvointialue)	<ul style="list-style-type: none"> • Tapaamon tilat toimivat mm. SPR:n, Siilinjärven Virkistys ry:n ja maahanmuuttopalvelujen matalan kynnyksen kohtaavana paikkana. • Perheentalon keskustan alueen toimintaa vahvistaa myös Vuorelan nuorisotalolla maanantaisin järjestettävä avoin toiminta.
Työllisyyspalveluiden palvelutarjontaa kehitetään vastaamaan paremmin työnhakijoiden palvelutarpeeseen	<ul style="list-style-type: none"> • Startti Työhön -hanke aloitti 1.9.2025 ja jatkuu 31.12.2027 saakka. Työhönvalmennuksen avulla tuetaan työnhakijoita ja työnhaun ulkopuolella olevia henkilöitä työllistymiseen, opiskeluun tai yrittäjyyteen.
Nuorille suunnattua ohjausta ja neuvontaa kehitetään yhteistyössä paikallisen verkoston kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorten neuvonta palvelua käynnistetty yhdessä työllisyysalueen ja etsivä nuorisotyön kanssa. Ilman ajanvarausta toimivaa päivystyksellistä neuvontaa tarjottu joka toinen torstai siilinjärveläisille nuorille matalan kynnyksen palveluna.

Taulukko 8. Tavoitteen 4. *Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa* -toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Osallistavien toimintatapojen tunnistaminen, kokeileminen ja käyttöön ottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Elinvoimatyöpajojen toteuttaminen yrittäjien ja sidosryhmien kanssa. Käytetty backcasting menetelmää. • Hyvinvointisuunnitelman työpajoja toteutettiin kuntalaisille 3 kpl • Rantabulevardin kehittämistä tehtiin työpajojen ja osallisuusalustan keskustelun avulla • Ilmasto- ja resurssiviisausohjelman kehittäminen kuntalaisilla ja osallisuusalustan keskustelun avulla • Järjestettiin metsädialogi
- kuntalaiskyselyiden systemaattinen toteuttaminen eri teemoista esim. joka 2. vuosi	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntalaiskyselyt 2025: <ul style="list-style-type: none"> ○ kuntametsien tulevaisuuden suunnittelu ○ liikuntapaikkakysely ○ kuntastrategiakysely
- vaikuttaminen Siilinjärvi-sovelluksen kautta	<ul style="list-style-type: none"> • Sovelluksen kautta toteutettu <ul style="list-style-type: none"> ○ kuntasovelluksen kehittämiskysely ○ osallistavan budjetoinnin ideointi ○ ulkoilmaelokuvan äänestys ○ kirjaston vinyylikysely ○ kirjaston käyttötavarakysely
- lapsiparlamentti toiminnan vakiinnuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsiparlamentti kokoontui teemalla Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus. Yhteiskehittämisen tuloksena valittiin joka koululla toteutettavaksi SISU-päivä, jossa koulun ja kodin päivänä toteutetaan ilmasto- ja luonnon monimuotoisuutta edistäviä tekoja
- nuorisovaltuuston toiminnan vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorisovaltuusto kokoontui kuusi kertaa ja he toteuttivat perinteisen Mitä sinulle kuuluu? -kyselyn. Nuorisovaltuusto sai myös suoran aloiteoikeuden hallintosäännön mukaan.
- vanhus- ja vammaisneuvostojen roolin ja toiminnan selkeyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Vanhus- ja vammaisneuvosto aloitti uudella kokoonpanolla valtuuston vaihtumisen jälkeen. Neuvostolle pidettiin koulutus sen tarkoituksesta ja toimivallasta • Vanhus- ja vammaisneuvosto on aktiivinen, tekee aloitteita ja antaa lausuntoja sen vaikutuspiiriin kuuluvista asioista
- toimija- ja järjestöfoorumin toiminnan kehittäminen: järjestöjä palveleva toiminta	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestö- ja toimijafoorumi kokoontui neljä kertaa. Kunnan edustaja oli paikalla kokouksissa ja koolle kutumisesta vastasi järjestöjen edustus.
- kylä ja asukastoimikuntien toiminnan vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointijaos jakoi kyläyhdistyksille avustuksia • Siilinjärvi 100 -juhluvuoden avustuksista tuettiin useiden kyläyhdistysten tapahtumia
Säännöllinen osallisuustoiminnan itsearviointi (Kuntaliitto) ja osallisuustoiminnan edistämisen arvioinnin tulosten perusteella	<ul style="list-style-type: none"> • Osallisuustoiminnan itsearviointi tehty

Digitaalisen osallisuuden vahvistaminen digitaalisiin palveluihin ja Siilinjärvi-sovellusta kehittämällä	<ul style="list-style-type: none"> • Siilinjärvi-sovelluksen kirjasto-osioon on tehty pieniä parannuksia. •
Kielellisen saavutettavuuden ja selkokieliyden kehittäminen kunnan verkkoympäristöissä ja digiviestinnässä (mm. <i>Ydinasia</i> -hanke)	<ul style="list-style-type: none"> • Vuonna 2025 on valmisteltu englanninkielistä kieliversiota kunnan verkkosivuille
Viestinnän vahvistaminen: kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet	<ul style="list-style-type: none"> • Yrittäjille ja yhdistyksille julkaistu säännöllisesti uutiskirjettä • Kehitettiin tapahtumakalenteria ja sen käyttöä ohjattiin aktiivisesti vuoden aikana.

Hyvinvointia tukeva ja kestävä elinympäristö

Tavoite 5. Mahdollisuudet kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen

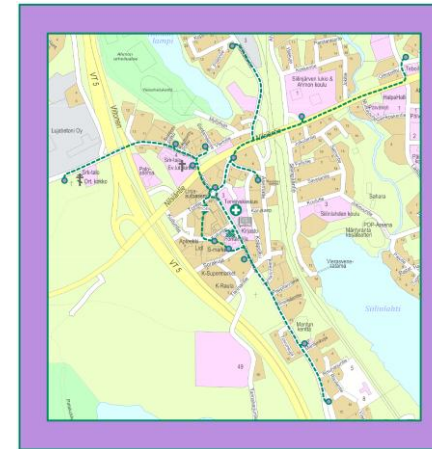
**Kulttuuritoimen
tapahtumissa 3570 kävijää
YouTube julkaisuissa 16 700 katselua**

**Siilinjärvi 100 -avustuksella toteutettiin
15 tapahtumaa tai tempausta ja
niissä 3230 kävijää**

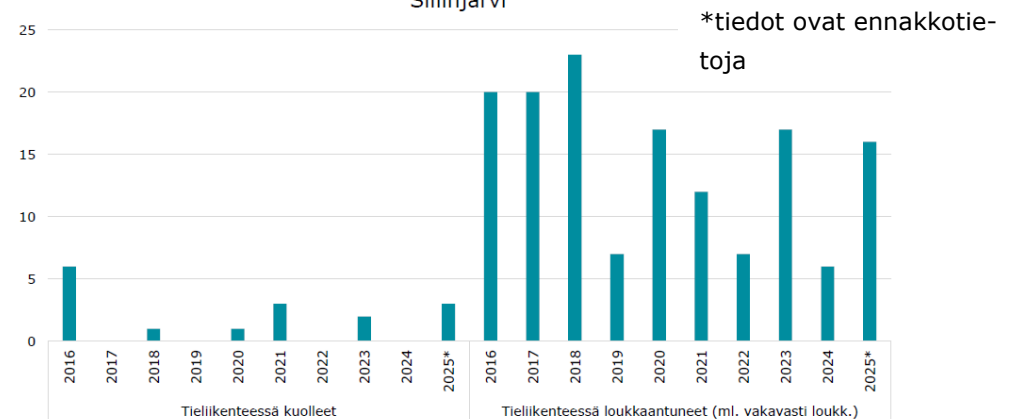
**Suurimmat juhlavuoden tapahtumat:
Siilinjärvi 100 avajaiset torilla
Maanpuolustusjuhla
Itsenäisyyspäivän juhla**

Tavoite 6. Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö

Penkkieläni keskustassa ja Vuorelassa

Tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet
Siilinjärvi

Taulukko 9. Tavoitteen 5. Mahdollisuudet kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen -tavoitteen toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Omaehtoisen liikuntamahdollisuuksien kehittäminen erityislasten tarpeet huomioiden (esim. lähiliikuntamahdollisuudet, leikki-/liikuntapuistot)	<ul style="list-style-type: none"> • Siilinlahden koulun lähiliikunta-alue valmistui
Matalan kynnyksen liikuntaneuvonnan ja liikuntaryhmien toiminnan vahvistaminen huomioiden eri ikäiset ja toimintakykyiset	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminta kohdistuu pääosin työikäisiin. Toimintaa pystyttiin monipuolistamaan pienen hankerahoituksen avulla.
Kiinnostavien ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien lisääminen yhteistyössä 3. sektorin kanssa (ml. Harrastamisen Suomen mallin toteuttaminen)	<ul style="list-style-type: none"> • Harrastamisen Suomen Mallin ilmaisia kerhoja toteutettu lähes kaikilla kouluilla. Lisäksi kouluilla ja nuorisotoimessa (mm. skeitti-/pingiskerhot) on omaa kerhotoimintaa. • Perhe Loikkis liikuntakerhoja järjestettiin erityisesti vähävaraisille lapsiperheille yhteistyössä Pohjois-Savon liikunnan kanssa
Harrastuspaikkojen varauspalveluiden kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Lomakausilla oli mahdollisuus varata yksittäisvuoroja järjestelmän kautta
Kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen yhteistyössä 3. sektorin kanssa	<ul style="list-style-type: none"> • Pohjois-Savon kulttuuristrategian toteuttamista ja edistämistä jatkettiin kuntien kulttuuritoimijoiden yhteistyön ja koulutusten kautta. • Tiedottamista ja viestintää lisättiin Siilinjärvi 100 -juhlavuonna. • Kulttuurikasvatussuunnitelmaa päivitettiin.
Lisätään liikunnasta puhumista ja ohjausta liikunnan pariin. Vahvistetaan liikuntaa osana lasten, nuorten ja perheiden arkea	<ul style="list-style-type: none"> • Maksuttomat skeittivuorot skeittihallilla 2 x viikossa. • Perhe Loikkis liikuntakerhoja lapsiperheille yhteistyössä Pohjois-Savon liikunnan kanssa • Turvalliset treenimatkat -hankkeella kannustettu arkiaktiivisuuteen eli treenimatkojen kulkemiseen kävellen, pyörällä tai julkisilla
Vahvistetaan lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa osana alueellista kehittämistyötä	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti toteutettu eri kouluille ja luokka-asteille kulttuuritoimintaa
Rakennetaan koulujen piha-alueiden yhteyteen yksi lähiliikunta-alue vuodessa	<ul style="list-style-type: none"> • Siilinlahden koulu valmistui ja koulun yhteyteen uusi piha-alue
Rakennetaan tai saneerataan vähintään yksi leikkipuisto vuodessa	<ul style="list-style-type: none"> • toteutetaan vuosittain. v.2025 kaksi leikkikenttää saneerattiin "uusi elämä" palveluna.
Parannetaan viestintää kunnan käytettävissä olevista tiloista (omaehtoinen toiminta) ja koulujen liikuntapaikkojen hyödyntämismahdollisuuksista	<ul style="list-style-type: none"> • Painotettu viestintää lomakausia edeltävästi ja tarjottu vapautuvia vuoroja halukkaille (esim. perheille)

Taulukko 10. Tavoitteen 6. *Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö* -tavoitteen toteuttaminen vuonna 2025

Toimenpiteet	Toteutus 2025
Parannetaan kestävien kulkumuotojen käytön mahdollisuuksia	<ul style="list-style-type: none"> • Rakennettu runkolukittavat pyöräkatokset keskustaan ja Soutajantielle. • Vallantielle rakennettiin katoksellinen uusi linja-auto pysäkki
Kehitetään viher- ja virkistysalueita ja niiden saavutettavuutta	<ul style="list-style-type: none"> • Apteekkarin puiston rakentaminen keskustaan
<p>Arkiympäristön suunnittelulla ja kehittämisellä pyritään:</p> <ul style="list-style-type: none"> - turvaamaan asuinalueiden monimuotoisuus ja palveluiden saavutettavuus - edistämään arkiympäristön turvallisuutta (ml. meluhaittojen ehkäiseminen, ilmanlaadun turvaaminen, esteettömyyden toteutuminen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Harjamäkeen kaavoitettu uusi rivitalotontti • Keskustan kehittämisestä valmistui opinnäytetyö • Ilmanlaatua mitataan jatkuvasti Keskuskorttelin alueella ja ilmanlaatu on reaaliaikaisesti nähtävillä Siilinjärvi-sovelluksessa. • Kevään katupölytilanteesta tiedotettu kunnan netti- ja FB-sivuilla.
Kehitetään paikkatiedon seuranta ja sen hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämässä	<ul style="list-style-type: none"> • -
Parannetaan koulujen ja päiväkotien fyysisiä työoloja	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 2025 aikana otettu käyttöön uusi Siilinlahden koulu ja Ahmon koulukeskuksen I vaihe. Suininlahden koulun rakentamissuunnitelmaa edistetty vuoden 2025 aikana.
Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia, kevyenliikenteen väylien kunnan kartoittamisella ja parantamisella (Kävelyn ja pyöräilyn edistämishanke)	<ul style="list-style-type: none"> • Myllykujan ja Jokisuuntien jkpp:n rakentaminen (saatiin Traficom-rahoitusta) • Väylien uudelleen asfaltointia
Parannetaan liikenneturvallisuutta osallistumalla Kuopion seudun autoliikenteen viitoituksen yleissuunnitelma -hankkeeseen (käynnistyminen 2023) sekä Fiksusti mopoilu -hankkeeseen (päättyy 2023)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuopion seudun viitoituksen suunnittelu valmistui.
Lisätään rakennettuja ulkoilureittejä ja parannetaan niiden viitoituksia	<ul style="list-style-type: none"> • Panninniemi-Pyylampi ulkoilureitti valmistui syksyllä 2025
Kunnan metsien hoidossa huomioidaan metsien hyvinvointivaikutukset, viihtyisyys ja luontokokemusten mahdollistuminen: laaditaan metsänhoitosuunnitelma (2023)	<ul style="list-style-type: none"> • Vastuullista metsänhoitoa kuntametsäomistajille Savonian hankkeen yhteydessä toteutettu kuntalais- ja päättäjäkyselyt sekä metsädialogi pohjaksi 10 vuoden metsäsuunnitelmalle. • Metsät ja luonnon monimuotoisuus omana teemanaan kunnan päivitetävissä ilmasto-ohjelmassa
Kartoitetaan suojeltavat luontokohteet (2023) ja käynnistetään tarvittavat perustamisprosessit	<ul style="list-style-type: none"> • Suininlahden luonnonsuojelualue perustettu
Kehitetään ilmastotyötä ja -viestintää osana Suunnitelmallinen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon-hanketta (SISU)	<ul style="list-style-type: none"> • SISU-hankkeessa valmisteltu Ympäristövahti-sovellus, joka otetaan käyttöön 2026 • Ilmasto- ja resurssiviisaus -ohjelman päivitystyö tehty luonnosvaiheeseen

Muut tavoitetta edistäneet toimenpiteet:

- Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin -kiertueen tavoitteena oli lisätä asukkaiden tietoisuutta arjen turvallisuudesta sekä tarjota mahdollisuus avoimeen keskusteluun varautumisesta erilaisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin.
  - Penkkilenkit Vuorelaan ja keskustaan
  - Heijastinpuu Vuorelassa
-

4. Terveiden ja hyvinvoinninedistämisen aktiivisuus Siilinjärvellä

Terveiden edistämisen aktiivisuus TEAviisarin mukaan

Kunnan terveyden ja hyvinvoinninedistämistä voidaan arvioida Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämällä TEAviisarilla. TEAviisari sisältää seitsemän osa-alueen/sektorin: 1) sitoutuminen, 2) johtaminen, 3) seuranta ja tarveanalyysi, 4) voimavarat, 5) yhteiset käytännöt, 6) osallisuus, 7) muut ydintoiminnot. TEAviisarin osoittama yhteispistemäärä kokoaa kaikkien seitsemän osa-alueen kokonaispisteet yhteen (max 100 pistettä). Lisäksi tulokset arvioidaan liikennevalojen mukaisesti värikoodein: punainen – huono tulos; keltainen – parannettavaa; vihreä – hyvä tulos.

Siilinjärven kunnan terveyden edistämisen aktiivisuudessa on TEAviisarin kokonaistuloksen mukaan tasolla ”parannettavaa” (2025: 72/100; 2024: 77/100) (Liite 6). Hyvän tuloksen raja on 75 pistettä ja Siilinjärven osalta vuonna 2025 on tipahdettu tämän rajan alle terveyden edistämisen aktiivisuudessa. Kuntajohto (79/100), liikunta (78/100) ja lukiokoulutus (82/100) -osa-alueet saavat TEAviisarissa hyvän tuloksen, mutta muissa osa-alueissa on vielä parannettavaa. TEAviisarin mukaan Siilinjärven keskeisimmät vahvuudet verrattuna koko maan tilanteeseen liittyvät mm. päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin käytäntöihin, hyten suunnitelmallisuuteen ja johtamisvastuisiin. Keskeisimpiä kehittämiskohteita puolestaan on mm. siinä, kuinka kuntalaiset pääsevät osallistumaan kunnan palveluiden ja toiminnan suunnitteluun sekä kulttuuripalveluiden resurssointiin.

Laskennallinen HYTE-kerroin

HYTE-kerroin (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) on valtionosuusjärjestelmään sisältyvä taloudellinen kannustin, jolla palkitaan kuntia onnistuneesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä. Sote-uudistuksen jälkeen kunnille jäi vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, ja HYTE-kerroin mittaa tämän työn tuloksellisuutta.

HYTE-kerroin koostuu kahdesta osa-alueesta:

1. Prosessi-indikaattorit (50 % painoarvosta)

Mittaavat kunnan toimenpiteitä ja panostuksia hyvinvoinnin edistämisessä:

- Strateginen johtaminen ja raportointi (esim. valtuustolle raportointi elintavoista)
- Hyvinvoinnin koordinointi ja rakenteet

- Asukasosallisuus ja yhteistyö (asukasraadit, järjestöyhteistyö)
- Liikuntapalvelut ja -olosuhteet (liikuntaryhmät, välitunnit, yhteistyörakenteet)
- Koulujen hyvinvointi (ravitseemus, turvallisuustarkastukset, poissaoloseuranta)
- Kulttuurin saavutettavuus

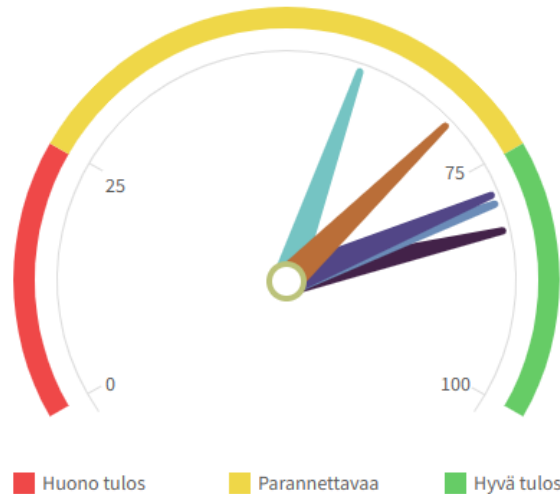
2. Tulosindikaattorit (50 % painoarvosta)

Mittaavat väestön todellista hyvinvointia:

- Nuorten koettu terveys (8.–9.-luokkalaisten)
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet nuoret (17–24-vuotiaat)
- Työkyvyttömyyseläkkeellä olevat työkäiset (25–64-vuotiaat)
- Pitkäaikainen toimeentulotuki (25–64-vuotiaat)
- Ikääntyneiden kaatumiset ja putoamiset (65+ vuotiaat)

HYTE-kerrointa laskettaessa kunnat ovat aina vertailussa keskenään. Parantuneet kuntakohtaiset tulokset eivät vielä riitä hyte-kertoimen parantumiseen, vaan kunnan tuloksen pitää parantua myös suhteessa muihin kuntiin. HYTE-kertoimen määrittämisessä käytetään prosessi- ja tulosindikaattoreita (Liitteet 8 & 9). Siilinjärven laskennallinen HYTE-kerroin oli vuonna 2025 19,7 € / asukas (yht. 420 000 €), HYTE-kertoimen ollessa 64 (maksimi 100) (Liite 7). Siilinjärven hyvinvoinnin edistämisen tila HYTE-kertoimen prosessi-indikaattoreiden mukaan on hyvä. Kulttuurihyvinvoinnin edistämisessä sekä asiakasraatien tai -foorumien hyödyntämisessä on indikaattorin mukaan kuitenkin vielä parantamisen varaa (Liite 8). Tulosindikaattoreiden osalta hyvää kehitystä on tapahtunut kaikissa indikaattoreissa mutta skaalatut tulokset ovat laskeneet indikaattoreiden kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi (8. ja 9. lk) sekä koulutuksen ulkopuolelle jääneet (17–24-v.) osalta vuodesta 2024, mikä johtuu kuntakohtaisten tulosten vertailusta toisiin kuntiin.

Siilinjärven terveyden edistämisen aktiivisuus TEAviisarin mukaan 2025 (THL 2026)

Taulukko 10. TEAviisarin tulokset Siilinjärvellä, Pohjois-Savossa ja koko maassa

	Siilinjärvi	Pohjois-Savo	Koko maa
Kaikki sektorit	72	73	72
Kuntajohto	79	87	87
Perusopetus	69	65	64
Lukiokoulutus	82	67	69
Ammatillinen koulutus	..	71	66
Liikunta	78	81	69
Kulttuuri	58	73	77

Vahvuuksia ja kehittämiskohteita verrattuna koko maan tilanteeseen

Vahvuudet (kaikki sektorit)

- Päätösten vaikutusten ennakoarviointi käytössä (kuntajohto)
- Oppilaita on koulutettu liikunnan vertaisohjaajiksi (perusopetus)
- Opiskeluhoitoryhmässä opiskelijoiden edustus (lukiokoulutus)
- Kunnan ulkoilureitit / 1000 asukasta (liikunta)
- Kaikukortti käytössä (kulttuuri)

Kehittämiskohteet (kaikki sektorit)

- Ei asiakasraateja (kuntajohto)
- Oppilashuoltoryhmässä ei oppilasedustusta (perusopetus)
- Ei ruokailuun osallistumisen seuranta (lukiokoulutus)
- Ei työikäisten liikunta-aktiivisuuden seuranta (liikunta)
- Ei talousarviossa määritelty erityisiä tavoitteita työikäisten kulttuuritoiminnan huomiointiseksi (kulttuuri)

Liitteet

Liite 1. Kouluterveyskysely 2025: 4 ja 5 luokkalaiset tulosvertailu

Indikaattori*	Siilinjärvi									P-S			Koko maa			Hollola	Iisalmi	Kaarina	Kangasala	Kempele	Kontiolahti
	Pojat			Työt			Kaikki			Kaikki			Kaikki			Kaikki					
	21	23	25	21	23	25	21	23	25	21	23	25	21	23	25	20225					
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi	2,1	2,8	3,0	4,5	4,6	6,0	3,3	3,7	5,0	4,2	4,3	4,6	4,0	3,9	4,5	4,0	6,0	3,0	4,0	3,0	3,0
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	9,3	6,0	8,0	7,5	6,3	9,0	8,4	6,1	8,0	7,9	8,0	8,6	7,9	8,6	8,8	8,0	10	10	9,0	7,0	5,0
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	91,2	93,0	90,0	87,0	78,7	79,0	89,1	85,4	85,0	85,4	84,0	84,5	85,1	85,1	84,6	85	81	83	88	85	87
Syö aamupalaa joka arki-aamu	71,0	74,0	80,0	80,0	72,0	72,0	75,0	73,0	76,0	73,0	70,0	73,0	73,0	70,0	71,0	71,0	72,0	72,0	78,0	74,0	71,0
Keskustelee usein vanhempiensa kanssa koulupäivästä	70	64	57	65	70	66	67	67	62	66	63	60	64	64	58	56	58	57	60	62	59
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	13,0	13,0	13,0	8,9	13,0	9,0	10,9	13,0	11,0	13,3	15,1	11	15,1	15,8	11,8	14,0	12,0	11,0	13,0	13,0	8,0
Vähintään lievää ahdistusoireilua	13,2	13,3	12,0	23,4	34,3	39,0	18,4	24,4	26,0	23,7	25,8	26,0	24,8	26,9	28,0	28,0	30,0	30,0	26,0	25,0	23,0
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	6,7	7,7	4,0	10,4	13,0	9,0	8,6	10,5	7,0	9,7	12,4	7,7	10,8	11,3	7,8	9,0	11,0	7,0	6,0	7,0	5,0
Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran	3,6	7,0		1,5	2,5		2,6	4,7	3,0	4,1	6,0	4,3	3,5	5,5	5,3	9,0	5,0	4,0	5,0	7,0	6,0

Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	28,8	27,1	18,0	28,2	28,2	18,0	28,5	27,7	18,0	28,3	29,3	21,0	29,5	29,2	24,0	25	24	20	29,9	21	23
Harrastaa jotain vähintään yhtenä päivänä viikossa	89,6	89,7		92,1	92,4		90,9	91,1	91,0	85,9	87,9	88,1	86,3	88,8	89,0	84	84	93	88	91	85
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	62,4	55,6	53	41,9	45,6	35	51,9	50,3	44,0	46,9	45,5	44,3	42,8	43,0	43,9	41	44	47	46	46	45
Harrastaa taidetta ja kulttuuria ohjatusti vähintään viikoittain			10			23			17			19			22	20	20	18	21	16	16

Liite 2. Kouluterveyskysely 2025: 8. ja 9. luokkalaiset tulosvertailu

Indikaattori*	Siilinjärvi									P-S			Koko maa			Hollola	Iisalmi	Kaarina	Kangasala	Kempele	Kontiolahti
	Pojat			Tytöt			Kaikki			Kaikki			Kaikki			Kaikki					
	21	23	25	21	23	25	21	23	25	21	23	25	21	23	25	2025					
Tuntee itsensä yksinäiseksi	10,4	6,6	8,0	22,8	24,9	19,0	16,5	15,6	14,0	15,8	14,1	13	15,9	15,0	13	18	18	13	13	11	12
Voi vaikuttaa omaan tulevaisuuteen			81			75			78			77			76	73	76	79	79	83	81
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	6,3	5,3	11	5,6	5,9	9	6,0	5,6	10	6,7	6,6	8	6,0	7,9	8	6	11	9	7	7	10
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	80,4	82,2	73	59,8	47,5	59	70,1	64,8	65	67,3	65,7	68	68,2	65,7	68	67	66	66	66	72	70
Syö koululounasta päivittäin	62	80	62	59	51	44	60	66	52	62	59	53	66	62	56	61	45	54	62	68	63
Voi keskustella asioistaan vanhempien kanssa usein tai melko usein	72	85	85	54	55	66	63	70	75	68	68	63	68	68	69	67	57	69	73	74	69
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	12,2	6,3	4	17,0	13,1	11	14,6	9,7	8	11,4	9,8	8	12,5	12,3	9	9	7	9	8	8	9
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	10,6	6,8	10	32,6	37,3	33	21,4	21,9	22	20,0	20,7	22	19,4	21,4	22	23	24	24	25	16	21
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	19,0	12,9	14	31,3	38,9	26	24,9	25,8	21	25,9	24,7	23	25,7	26,6	22	23	24	23	19	19	22
Raittius, %	62,1	73,2	69	63,4	63,4	73	62,6	68,3	71	61,9	66,6	69	65,4	67,5	71	74	70	74	71	79	72
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	12,9	3,6	7	6,2	6,0	3	9,8	5,0	5	8,4	6,6	6	8,1	8,0	6	7	6	5	7	4	6
Pelaa rahapelejä viikoittain	14,4	5,2	12	0,5	0,9	1	7,4	3,0	6	4,7	4,5	6	4,1	5,2	6	6	7	5	5	6	8

Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	21,4	16,6	29	31,9	25,5	41	26,6	26,2	35	29,1	29,9	30	30,3	32,0	32	39	33	29	33	31	31
Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille	43,0	43,5	20	27,1	24,6	13	34,9	34,2	16	33,6	34,0	27	30,8	31,8	27	18	25	24	22	36	25
Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa (kysytään eri tavalla 2025)	96,4	96,3	81	99,0	98,2	78	97,7	97,2	79	95,2	94,8	79	95,8	95,2	80	76	75	84	84	83	75
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	30,7	37,5	40	27,4	21,4	20	29,0	29,5	29	24,5	25,5	29	24,3	25,4	28	25	26	31	25	30	26
Harrastaa taidetta ja kulttuuria ohjatusti vähintään kerran viikossa	11	6	7	20	27	16	16	17	12	15	14	12	18	18	14	13	15	12	11	10	9
Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana	28,3	21,1	20	29,0	25,5	22	28,6	23,5	21	27,5	25,3	25	25,0	24,9	23	23	21	18	24	20	28

Liite 3. Kouluterveyskysely 2025: lukio tulosvertailu

Indikaattori*	Siilinjärvi									P-S			Koko maa			Hollola	Iisalmi	Kaarina	Kangasala	Kempele	Kontiolahti
	Pojat			Tytöt			Kaikki			Kaikki			Kaikki			Kaikki					
	21	23	25	21	23	25	21	23	25	21	23	25	21	23	25	2025					
Tuntee itsensä yksinäiseksi	10,6	-	-	23,7	-	-	16,8	12,0	9	16,5	17,7	11	17,8	15,9	12		10	12	13	8	7
Voi vaikuttaa omaan tulevaisuuteen			96			81			88			83			81		85	78	80	88	76
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	-	-	-	-	-	-	0,8	3,3	1	1,2	1,3	2	1,1	1,7	2		1	3	2	2	6
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	72,3	78,7	89	66,1	62,8	80	69,4	71,1	84	70,1	66,5	71	68,4	66,9	71		70	72	77	78	76
Syö koululounasta päivittäin	70	78	89	73	58	59	71	68	73	69	66	64	70	69	64		60	54	75	70	76
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa	3,1	-	-	-	-	-	4,0	3,3	1	4,8	6,7	4	6,4	6,3	5		5	4	3	3	7
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	3,1	-	-	8,5	-	-	5,6	5,4	5	6,0	6,2	5	7,9	7,6	5		4	5	6	3	4
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	1,5	10,2	-	18,6	31,0	-	9,6	19,8	14	20,5	21,5	19	21,5	21,1	21		20	21	13	13	16
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	33,8	22,4	-	30,5	23,8	-	24,2	23,1	14	24,2	25,1	20	26,5	25,2	21		20	20	12	17	22
Raittius, %	54,7	45,8	50	65,5	47,6	41	59,8	46,7	45	41,0	41,1	43	40,2	41,9	44		48	47	41	55	50
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	6,3	-	-	-	-	-	6,5	8,8	5	11,0	10,0	6	12,6	11,6	9		2	8	6	3	9
Pelaa rahapelejä viikoittain	4,6	-	-	-	-	-	2,4	4,4	3	2,6	2,5	3	2,2	2,8	4		2	5	11	3	6
Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja	-	-	-	-	-	-	5	10	5	5	6	8	5	7	8		11	10	8	11	13
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	15,4	18,4	33	30,5	50,0	44	22,6	33,0	39	25,9	28,9	32	28,7	30,4	32		37	29	29	25	30

Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille	39,1	31,3	-	23,7	19,0	-	31,7	25,6	21	30,3	29,1	30	28,7	30,2	29		22	23	33	35	30
Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa (kysytään eritavalla 2025)	100	98,0	95	98,3	97,6	89	98,0	97,8	92	98,1	97,9	88	98,0	97,5	87		90	88	87	93	71
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	22,7	30,6	28	30,5	18,6	26	26,4	25,0	27	20,0	18,6	21	17,5	19,5	20		17	23	22	15	19
Harrastaa taidetta ja kulttuuria ohjatusti vähintään viikoittain	5	-	-	14	-	-	9	4	4	13	14	13	15	15	14		9	4	9	4	9
Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana	15,6	22,9	26	27,1	21,4	21	21,1	22,2	26	25,2	25,1	21	22,3	22,5	21		15	17	25	12	-

Liite 4. Kouluterveyskysely 2025: ammattioppilaitokset tulosvertailu

Indikaattori*	Siilinjärvi									P-S			Koko maa			Kangasala	Kempele	Iisalmi
	Pojat			Työt			Kaikki			Kaikki			Kaikki			Kaikki		
	21	23	25	21	23	25	21	23	25	21	23	25	21	23	25	2025		
Tuntee itsensä yksinäiseksi	10	6	1	22	45	31	15	15	8	16	15	11	17	16	12	7	6	14
Kokee voivansa vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee	-	-	86	-	-	56	-	-	79	-	-	80	-	-	78	83	90	78
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	-	-	-	-	-	-	2	2	1	3	2	3	3	4	4	2	5	2
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	86	76	81	51	50	38	71	70	71	71	71	72	71	66	68	70	82	70
Syö koululounasta päivittäin	77	78	86	62	67	41	70	76	75	69	68	61	62	61	57	49	54	52
Ei voi juuri koskaan keskustella vanhempiensa kanssa asioistaan	-	7	-	-	15	-	8	9	5	7	6	5	7	8	6	4	3	5
Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	-	-	-	-	-	-	8	4	4	5	4	5	7	7	5	7	3	4
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	5	7	7	24	24	25	13	13	13	14	15	16	17	18	19	18	10	17
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	17	26	9	51	45	45	31	31	18	26	25	24	28	29	25	20	14	23
Raittius, %	31	34	29	23	23	33	27	32	30	31	34	35	34	37	40	37	37	42
Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja	35	27	29	20	28	38	29	28	31	29	26	28	26	26	27	28	35	27
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	14	11	11	45	28	26	27	15	15	18	14	13	18	17	14	19	2	8
Pelaa rahapelejä viikoittain	-	-	-	-	-	-	6	11	5	7	7	6	5	7	7	5	7	5
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	16	19	17	18	28	31	17	21	20	23	24	24	26	27	27	21	16	24
Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille	39	29	32	21	21	18	31	27	29	32	31	29	29	30	26	20	25	30
Harrastaa jotain vähintään kerran viikossa	-	-	71	-	-	67	-	-	70	-	-	73	-	-	71	76	73	70
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	-	-	-	-	-	-	18	20	18	16	17	19	15	17	20	13	19	15
Harrastaa taidetta tai kulttuuria ohjatusti vapaa-ajalla vähintään viikoittain	18	9	5	36	18	18	26	11	8	7	7	5	8	7	5	4	0	4
Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana	25	26	23	14	26	18	20	26	22	24	26	24	25	26	23	22	13	29

SotkaNet tilastot vuosilta 2021–2025

Liite 5. Seuraintindikaattoreiden vertailu: SotkaNet tilastot 2023 ja 2024

Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Hollola	Kaarina	Kangasala	Kontiolahti	Kempele	Iisalmi
	Miehet		Naiset		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki					
	-23	-24	-23	-24	-23	-24	-23	-24	-23	-24	2024					
Huoltosuhde, demografinen	-	-	-	-	70,5	69,9	70,4	70,8	63,3	63,1	76,2	66,0	63,4	64,6	65,2	77,2
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä	31,9	28,8	30,1	28,9	31,2	28,8	34,2	32,6	33,5	33,1	31,7	24,8	31,9	33,2	32,2	34,2
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), 15-64 v.	3,8	4,1	2,3	2,6	3,1	3,4	4,5	4,7	4,3	4,5	3,3	2,5	3,0	4,0	3,3	5,5
Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta	14,2	19,2	10,6	13,3	12,8	16,8	13,0	14,8	11,5	13,3	11,1	11,8	13,2	15,4	15,6	21,2
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65-v täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäisestä	317	176	279	325	296	257	333	261	332	326	339	268	241	309	219	251
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 v., osuus vastaavan ikäisestä väestöstä %	7,0	6,0	6,4	6,7	6,7	6,3	7,3	7,8	8,2	8,1	8,1	7,4	6,1	3,6	5,8	10,5
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	-	-	-	-	1,0	1,1	2,3	2,2	2,6	2,7	1,1	1,2	1,0	0,8	0,5	1,9
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,8	1,3	1,3	1,0	1,6	1,2	2,2	2,1	2,2	2,2	1,3	1,1	1,0	1,1	0,6	1,8
0-17-vuotiaat lapset, joista tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavanikäisestä väestöstä	-	-	-	-	9,0	9,4	12,0	12,8	10,2	10,7	8,9	9,9	9,1	7,0	8,7	15,4

Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Hollola	Kaarina	Kangasala	Kontiolahti	Kempele	Tisalmi
	Miehet		Naiset		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki					
	-23	-24	-23	-24	-23	-24	-23	-24	-23	-24	2024					
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	6,5	6,4	7,8	7,6	7,1	7,0	9,0	8,8	6,0	5,8	6,1	4,9	5,4	4,8	5,7	9,9
Avioeroja 25–64-vuotiailla / 1 000 vastaavaniikäistä naimisissa olevaa	-	-	-	-	16,6	20,3	17,5	17,5	16,8	17,6	18,3	14,2	16,8	12,8	16,9	16,0
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit: lastenpsykiatria	-	-	-	-	312	291	480	371	270	286	332	173	148	202	68	328
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit: nuorisopsykiatria	-	-	-	-	1136	917	1316	1086	917	855	940	973	584	569	296	1638
Mielenterveys- ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34 v, % vastaavan ikäisestä väestöstä	2,3	2,2	2,8	2,5	2,6	2,3	2,6	2,6	1,8	1,8	1,7	1,9	2,0	1,2	2,7	3,7
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (tilastot vuosilta -24 ja -25)	24,0	20,4	62,2	67,1	43,2	43,8	42,0	42,2	32,5	33,0	33,0	30,4	39,9	34,7	42,8	38,2
Aikuisten mielenterveyden avohoitokäynnit / 1000 18-vuotta täyttäneitä	-	-	-	-	926	748	792	664	498	480	373	395	455	483	406	1056
Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 75 v täyttäneillä / 1 000 vastaavan ikäistä	-	5,9	151	6,0	86	6,0	29,5	31,5	78,7	78,5	12,3	7,3	103	38,8	29,1	8,2
75 v. täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavan ikäisistä	-	-	-	-	50,2	49,7	56,0	56,0	56,3	56,3	51	52	51	46	47	55

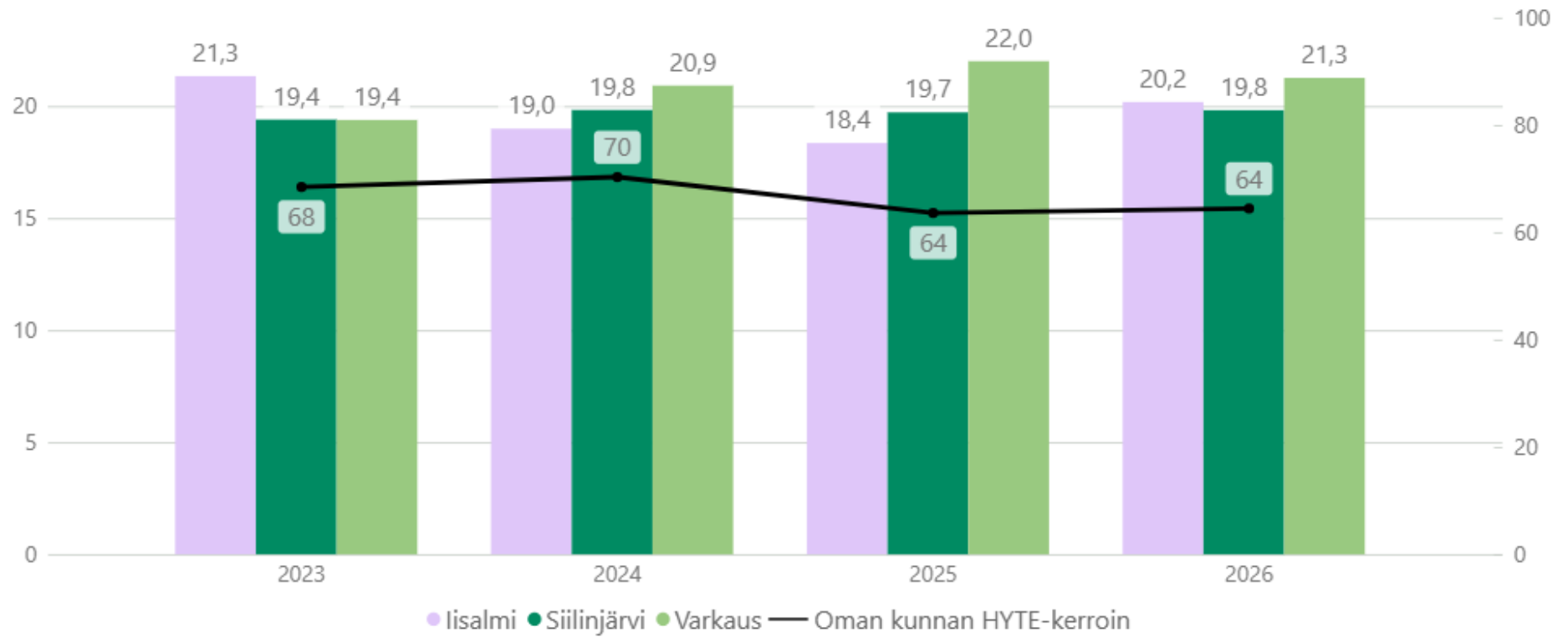
Indikaattori	Siilinjärvi						P-S		Koko maa		Hollola	Kaarina	Kangasala	Kontiolahti	Kempele	Iisalmi
	Miehet		Naiset		Kaikki		Kaikki		Kaikki		Kaikki					
	-23	-24	-23	-24	-23	-24	-23	-24	-23	-24	2024					
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	-	-	-	-	23,6	23,6	25,3	25,9	28,2	28,8	23,9	21,3	22,1	26,3	21,8	26,8
Asunnottomat yksin asuvat / 1000 asukasta	-	-	-	-	0,4	0,4	0,83	0,81	0,76	0,78	-	0,4	0,5	-	0,3	-
Asuntokuntia %, joissa väh. 1 alle 18-v	-	-	-	-	26,0	25,3	17,8	17,6	19,7	19,5	22,1	27,3	25,4	28,1	32,4	17,9
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä	-	-	-	-	20,4	20,5	23,7	23,7	23,9	24,0	21,5	19,1	18,5	16,8	19,0	25,6
Lihavuuden yleisyys (%), 2-6 v.	3,6	-	2,1	-	2,8	-	4,5	-	4,2	-	-	-	-	-	-	-
Lihavuuden yleisyys (%) 7-12 v.	6,5	-	2,6	-	4,5	-	6,3	-	6,0	-	-	-	-	-	-	-
Lihavuuden yleisyys (%) 13-16 v.	8,8	-	-	-	6,0	-	7,3	-	6,7	-	-	-	-	-	-	-
MOVE! 5. lk (tilastot vuosilta -24 ja -25)	26,5	40,3	27,9	34,5	27,2	37,3	36,6	38,6	35,8	34,6	27	31	22	29	22	43
MOVE! 8. lk (tilastot vuosilta -24 ja -25)	22	32,2	37	40,2	29,5	35,2	42	43	40,4	39,6	44	29	41	46	34	42

Lähde: Sotkanet 4/2026

Liite 6. TEAvisari kokonaistulosten vertailu 2025

Sektorit	Siilin-järvi	P-S	Koko maa	Hollola	Kaarina	Kangas-ala	Kontio-lahti	Kempele	Iisalmi
Kaikki	72	76	72	76	70	72	66	70	77
Kuntajohto	79	91	87	86	75	87	82	87	95
Perusopetus	69	65	64	65	66	74	71	58	71
Lukiokoulutus	82	67	69	..	..	82	..	64	68
Ammatillinen koulutus	..	81	66	..	..	..	..	..	..
Liikunta	78	77	69	76	68	56	63	53	75
Kulttuuri	58	75	77	77	73	79	52	86	79

Liite 7. HYTE-kertoimeen perustuva rahoitus 2023–2026, €/asukas

Liite 8. Siilinjärven hyte-kerroin: prosessi-indikaattorit (Sotkanet; tiedot haettu huhtikuu 2025)

Indikaattori	Kuvaus	Siilin- järvi	P-S	Koko maa
Prosessi-indikaattori: kuntajohto				
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.	100	100	96
Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit	Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	100	99	97
Hyvinvointi- ja terveys-tavoitteiden toteutuminen	Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	100	96	93
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus	Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	100	100	100
Asiakasraadit tai foorumit	Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja.	0	90	96
Prosessi-indikaattori: peruskoulu				
Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty terveydenhuoltolain edellyttämällä aikavälillä kolmen vuoden välein.	100	96	91
Oppilaiden poissaolot	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa poissaolojen kokonaismäärä on tiedossa.	61	88	78
Liikuntavälitunnit	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit.	78	80	75
Kouluruokailu-suositus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.	0	3	5

Prosessi-indikaattori: liikunta				
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.	100	95	83
Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	100	99	92
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.	100	100	97
Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)	Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA).	100	93	77
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä	Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.	100	97	97
Prosessi-indikaattori: kulttuuri				
Kulttuurin osallistumisen kynnyksen madaltaminen	Kulttuurin osallistumista edistäessä Kunta järjestää itse tai taloudellisesti tukee toimintaa, jolla madalletaan kulttuurin osallistumisen kynnystä	0	65	53

Liite 9. Siilinjärven Hyte-kertoimen tulosindikaattorit (Sotkanet; tiedot haettu huhtikuu 2026)

